

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razen nedelj in p. raznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 876.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglašje sprejema upravnništvo. Naročnino in oglašje je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst..

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trs

Hrvatska in deklaracija nadvojvode Franja Ferdinanda.

Zagreb, 19. nov. 1900.

Čitali ste že v naših novinah poročilo o razpravi, ki se je vršila v našem saboru povodom njegove predloga, predloženega po dru. Breszienskem in tovariših iz koalirane opozicije, da bi se temu saboru deklaracija nadvojvode Frana Ferdinanda priobčila na ustavno pretresanje in uzakonjenje. Razprava, ki je trajala tri ure in bi se bila morala vršiti le o nujnosti predloga, spremenila se je v meritorno razpravo o predlogu samem. O nujnosti predloga se ni moglo razpravljati, ne da bi razpravljali o pravu Hrvatske, da se je deklaracija priobči na ustavno pretresanje.

Za nujnost so govorili vsi govorniki koalirane opozicije, namreč: predlagatelj sam, dr. Žerjavić, Kutuzović, dr. Mazzura, dr. Zahar in profesor Smičiklas; proti nujnosti pa so govorili vsi govorniki večine in — dr. Frank! Govorniki večine so bili dr. Tomašić, dr. Pliverić, Gjuroković ter ban grof Khuen-Hedervary. Mi vam nečemo ničesar reči o burnem prizoru, ki ga je izzvala jedna beseda dr. Franka. S tem ste se že bavili. Govoré povsem objektivno, povdariti moramo, da je bil prigovor dr. Franka proti nujnosti povsem neumesten in neutemeljen. On je govoril tako, kakor da je deklaracija že pred saborom, kakor da gre za nje uzakonjenje. Mnogo tega, kar je rekel o deklaraciji sami in proti njej, se ne da pobiti, ali vse to sta že rekla meseca junija lista „Obzor“ in „Hrvatska domovina“: o tem smo pisali že tudi mi v tem listu, čim je bila deklaracija storjena in podpisana. Tudi glasilo dr. Franka piše vse te dni o razpravi take, kakor da je deklaracija že pred saborom in kakor da gre za to, ali naj jo sabor tako, kakoršnja je, inartikulira, ali ne?! Ali ne gre za to.

V petek je šlo za nujnost. Ako deklaracija pomenja tako žaljenje prava, kakor je obrazložil dr. Frank, a kakor so to obrazložili tudi „Obzor“, „Edinost“, „Narodni list“, „Hrvatska domovina“ in „Süden“; ako je inartikulacija iste od strani ogrske zbornice žaljenje hrvatskega prava, tedaj pa ni mogla biti nobena stvar nujnejša, nego to, da se deklaracija čim prej priobči hrvatskemu saboru, da se izjavi in izreče o njej. Zato pa mej

predpostavljamo dra. Franka in njegovim zaključkom ter dosledno tudi glasovanjem ni prave logične zveze. Tu gre za to, da-li ima Hrvatska pravico, da se izjavi o deklaraciji, to je: ali da jej pritrdi, ali pa da jo odbije; z drugimi besedami: ima-li hrvatski sabor to pravo, da se mu deklaracija predloži na ustavno razpravljanje?!

Okolo tega vprašanja se je vstila razprava med govorniki večine in govorniki opozicije, ker taka razprava involvira v sebi tudi drugo vprašanje: je-li nujno, da se deklaracija priobči saboru? Govorniki opozicije pravijo in dokazujejo, da deklaracija mora biti predložena saboru ter opirajo svoj predlog na hrvatsko državno pravo.

Hiša Habsburgov je zasela hrvatski prestol vsled svojevoljne in slobodne izvolitve od strani hrvatskega sabora, zbranega v mestu Cetin leta 1527. Pragmatična sankcija, sklenjena med hrvatskim saborom in kraljem leta 1712 prenaša pravo do nasledstva tudi na potomke ženske krvi. Po takem habsburška hiša vlada na Hrvatskem na temelju dvostranskega dogovora med dinastijo in narodom!

(Zvršetak pride.)

V Trstu, dne 23. novembra 1900.

«Soči» in še komu drugemu. Go-riška tovarišica se je odurno zagnala v nas radi notice «opa ovalca» s Krasa, v kateri je dopisnik z najboljim, rodoljubnim namenom opozarjal, da se v nekaterih občinah na Krasu pojavlja apatija oziroma na volitve, ki bi mogla postati nevarna za narodno stvar.

In glej: ista «Soča» poroča sama z vidno nevoljo, da je v veliki občini Naklo za V. kurijo došlo na volitve 66 volilcev od 679 in v IV. le 28 od 280! Te številke govoré razločen govor in pričajo, da je naš «opazovalec» konstatiral že obstoječe dejstvo! A kaj pravi «Soča»? Pravi, da na tem ima morda tudi «Edinost» kaj za sluge! To je vendar malo preveč! Ali zavest naša je prečista, da bi se opravičevali in prepuščamo čitateljem, naj sodijo sami, da-li tako postopanje odgovarja zakonu honetnosti?! — Istotako prepuščamo čitateljem v razsodbo, da-li je lojalno to, da je «Soča» pač reproducirala opazke našega «opazovalca», s katerimi je izražal svoje bojazni, da bi na ožji volitvi za V. kurijo moglo priti do narodne sramote in da jih je reproducirala tako, kakor da hočemo mi podirati «Sočini» stranki,

a da ni reproducirala naše uredniške izjave v naslednji številki, da bi bilo namreč to moderno efijaltstvo, ako ne bi katera slovenska stranka na ožji volitvi glasovala za narodnega kandidata in dabi proti taki stranki odpala vsaka obzirnost?!

«Soča» pravi, da je «Edinost» silila s kandidatu Podgornika. Temu nasproti konstatujemo mi, da «Edinost» ni prav nič silila, ampak je priobčila le dva došla jej dopisiča kakor glasova iz občinstva, o čemer moremo še zatrditi, da nobeden onih dveh dopisnikov ni pristaš Gregorčičeve stranke. Dotičnika sta bila menenja, da gu. Podgorniku treba pripoznati odlično mesto med slovenskimi politiki in torej tudi mesto v parlamentu! Take glasove iz občinstva priobčuje pač vsaki list, ne da bi s tem kaj »podiral«. »Soča« nam kliče namreč, da naj vsaj ne podiramo, ako že nečemo pomagati na zidanju. In pravi dalje:

«Za njene («Edinosti») lepe nauke se uljudno zahvaljujemo; toliko pameti in rodoljuba, kolikor pri «Edinosti», je tu pri nas tudi! — Gospoda v Trstu: lepa hvala! Pa brez zamere ali pa ž njo, nam je vsajedno: «Lepih nauk» smo siti do grla!»

No, mi nismo menda nikdar odrekali rodoljuba ni g. Gabrščeku ni dru. Tumi in le veseli nas, ako je v Gorici še več rodoljuba, nego pa v Trstu. Da je «Soča» sita naših lepih nauk, jemljemo z obžalovanjem na znanje, da-si ne moremo zamolčati, da je bilo časov, ko je slastno ponatiskavala te »lepe nauke«.

Mi pa nismo še »siti« dajati jih: a) ker si ne damo kratiti te pravice vsacega javnega glasila in b) ker je, žal, tisoč razlogov za take »lepe nauke«.

To izjavljamo odkrito in da govorimo z besedami «Sočinimi»: Pa brez zamere, ali pa žnjo, nam je vsajedno!

«Soča» govori tudi o »podiranju». Večkrat te dni nam je silila rodoljubna bôl pero v roko, da bi se potožili, kâko pomoč dobiva bedni naš narod v Istri iz Gorice in Ljubljane! Ali premagovali smo se in žalbesede je ni bilo iz naših ust. Ali sedaj, ko nas «Soča» sama sili v to, moramo spregovoriti par besed! Z žalostjo čitamo, kako glasilov učitelj, «Uč. Tov.», psuje rodoljube istrske, ljudi, ki se na delu za bedni rod svoj žrtvovali lepo karijero (Spinčič) in ki uničujejo svoje materialno in finančno položnje!

(Gospod doktor Laginja naj nam blagohotno oprusti to nedelikatnost!) Zlasti zadnji «Učiteljski Tovariš» psuje Spinčiča kakor kakovega pustoloveca in harlekina. Mi ne zahtevamo, da bi kdo te može »oboževal«, niti ne bi zamerili nikomur, ako bi jim na dostojen način in o primernem času povedal, da ni zadovoljen s čem.

Ali da se to vrši na tak način in v težki dobi najhujšega boja, to je nečuvno, na tem se mora zgrazati sleherni rodoljub in pričakovati bi bilo, da se vsi, ki pošteno hočejo odrešenje našega naroda-trpina v tej pokrajini, oglašijo z bratskim posvarilom: Bratje, ne tako!! V Istri gre za nekaj več, nego za liberalno in klerikalno načelo, tu gre za ekzistenco, tu sta v nevarnosti dva narodna mandata, tu nas hoče sovražnik jednostavno politično in narodno ubiti ter nam vzeti sploh vsako zastopstvo — bodi liberalno, bodi klerikalno! V takih časih torej, v časih take nevarnosti je rečeno glasilu toli frivolno in brezčutno do svojih lastnih rojakov, da odpira svoja predala človeku, ki ni le notoričen sovražnik našega naroda, ki ni le notoričen somišljenik naših sovragov, ampak je tudi notoričen agent italijanske stranke!!

Takemu človeku dopuščajo, da psuje naše voditelje in ščeva proti njim!! Komu na korist? Morda slovenskemu učiteljstvu?! A če nas spomin ne vara, je tudi urednik «Učiteljskega Tovariša» došel v svečani obleki in s cilindrom na glavi sprejemal — Tržačane in Istrane povodom izleta v Ljubljano in je bil navzoč, ko se je nam svečano obljubljalo vso moralno podporo. . . .

Taka je pomoč torej, ki jo naš bedni narod dobiva iz Ljubljane! In k takemu herostratskemu molčita «Soča» in «Slovenski Narod» kakor grob!! O gospôda, to je prežalostno poglavje o zidanju in podiranju. Zakaj molčita rečena lista, zakaj? In vendar je časov, ko ni le pozitiven čin v greh, ampak je tudi nehanje v zločin!! Ne, na rodoljubju mož, ki se zbirajo okolu rečenih dveh listov, nismo dvomili nikdar in ne dvomimo danes; mi smo uverjeni celô, da se odlikujejo najodločnejim rodoljubjem. Ali nekaj drugega sili rečena lista, da molčita k takemu narodnemu tolovajstvu! Oziroma domač i prepis so močnejši. . . . Ali o tem drugi pot, da dokažemo, kako potrebni so še — «lepi nauki».

Toliko na adresu »Soče« in onih drugih! Ali zaključiti ne smemo, da ne bi po-

PODLISTEK

Česa neki je želela?

Zofka Kveder.

— Pri pametnih ljudeh služiti, to ni nič — godrnjal je kuharica, kadar je morala polagati račun za vse, kar je prinesla iz trga in jej je mlada gospodinja odbila tu groš, tam desetico od cene, a ostala je vendar le in sčasoma se je navadila delati račune brez lastnih prebitkov.

In potem je prišel čas, ko je mlada žena tam v svojem budoarčku razkladala vse polno tančnega blaga in šivala majčkine srajčke in kvačkala dolge povoje.

— Aha, zdaj pride tisto — rekala je in skrbno pripenjala rdeče in modre pentlje na mala rokavčka. Cel kup avbie je nakvačkala in lepo majhno preprogico si je napravila.

Včasih je prišel on k njej in se smejal radi nje pridnosti:

— Le ne vem, čemu ti bo toliko te drobnarije?!

A ona je molčala in dalje pripravljala drobno perillec.

In nekoč je držala majhno šibko punčico v rokah.

— Moj Bog, samo dekle — godrnjal je on in izšel iz sobe, ne da bi pogledal malo bitje. Njo je zbolelo to ravnanje in dve solzi kanili sta jej iz očesa na okrogli ličici male hčerkice.

In zopet je posedala na divanu poleg balkonskega okna in negovala malo drobno dekletce. Kanarček je žvižgal v kletki vse svoje pesmice, ona pa je vedno premišljevala, kaj je neki to, da jej srce še ni zadovoljno. da se jej vedno sili vprašanje v glavo:

— Mar je to vse, res vse? —

Kako je bila vendar nenasiitljiva. Imela je štedljivega, solidnega moža, lepo premoženje, malo hčerkice. Kaj neki še hoče, česa jej še manjka? Kako to, da so te oči tako hrepeneče, tako lačno strmele v svet?

— Česa še, česa? — vpraševala se je, a odgovora si ni znala.

Hčerkica se je že sama plazila krog po tleh, ko je zopet pripravljala majčkino otroško perillec.

— Morda pride zdaj, morda bo zdaj dovolj. —

— Oh, ali bil je le sinček, majhneten

sinček, a vse ni bilo; ne, nečesa si je še želela.

On je bil jako vesel sinčka, vedno ga je pestoval, tehtal ga in prorokoval, da postane kdaj ravno tako dober trgovec, kakoršen je on sam.

— Zavaroval sem ga za življenje, za deset tisoč; ko bo imel štiriindvajset let, dobi jih. Ni-li to kŕo? —

— Da, res fino — je dejala, a v glavo jej je prišla misel:

— In potem vzame lahko ženo samo z dvajset tisoč dote. —

— Tak bo, kakoršen je oče — rekala si je in jezilo jo je, če je mladi sinek stezal ročice po denarju, ki mu ga je kazal on.

Mislila je še vedno, da pride nekaj . . . tisto, čemur ni vedela imena . . .

Ogledovala je njega, ki je postajal vedno bolj okrogel in flegmatičen.

Ne, ne, on jej ni mogel dati ničesar.

Oh, ta tolsti, dobrodušni trgovec! —

V mestni okolici so bili nekoč manevri. Moj Bog, to je bilo vojakov! Kar mrgolelo jih je po ulicah in na vsakem pragu so postajali.

Tudi pri njih so imeli brhkega nadporočnika na stanju. Z njenim soprogom je hodil

nekad skupaj v gimnazijo. Zato je bil prav kmalu domač v hiši.

Ni vedela, da imajo možki tako radi tuje otroke. Kar vedno se je igral z dekletcem in pustil nje sinčka, da mu je jezdil na koleh ter prijemal ga za brado.

Vedno je nosil otrokoma sladčice in igrače in kar vriskala sta, kadar je zarožljala njegova sabljala steh.

In kako taktno se je znal vesti! Na obedu je vedno pripovedoval humoristične epizode iz svojega in svojih prijateljev življenja in njegov trgovski sošolec je bil uprv zaljubljen vanj.

— Ah, to je človek! — je vzdihal in se potil smeha.

Tudi njej je ugajal galantni, živahni častnik. Kadar ni bilo njega, postajal je resen, skoraj malo melanholičen in govoril jej je mnogo o sreči in sreč. Vedno je bil uljuden in prijazen proti njej, ali nikdar ni prekorail meje dostojnosti. Skoroj se je jela ona vedno bolj in bolj interesovati zanj in je že mislila včasih skrivaj:

— Kaj ko bi bil to moj mož, kako bi bila srečna! —

(Pride še.)

dali izjave, da to, kar smo rekli danes, čisto nič ne spreminja naše sodbe o postanku goriskega prepira, o delavnih močeh, ki jih ima v sebi »Sočina« stranka in o frivolnosti, s katero se je — iz zgolj osebnih motivov — hotelo te moči uničiti moralno in materialno! Mi proklinjamo tisto uro, ko so se začeli ti poskusi, saj iz njih se je izemila možnost, da se molči k takemu herostratstvu!!

Čujte rodoljubi in sodite! Nemško radikalni list »Grazer Tagblatt« (št. 292) je prinesel — kakor nam javljajo iz Gorice — v prilogi »Deutsche Stimmen aus Krain, Triest und Küstenland«, nastopni notici, ki se glasiti v nemškem izvirniku:

»Görz 13. Oktober. (Hauptversammlung des Landes-Lehrervereines am 11. im Hotel Post).

An 120 Mitglieder waren aus allen Landestheilen herbeigeströmt.... Es war eine glänzende Versammlung, die da unter deutscher Flagge tagte... Der Vorsitzende, Lehrer Peerz, eröffnete die Versammlung.

Görz. Ein treffliches Büchlein (Kurzer Abriss der Geschichte der gefürsteten Grafschaft Görz und Gradiska von Albin Reichsfreiherrn von Teuffenbach. Innsbruck, Verlag der Wagnerischen Universitätsbuchhandlung.... jenes Landes (Grafschaft Görz-Gradiska), das berufen war, als vorgeschobenster Posten gegen die ländersüchtige Republik Venedig dem deutschen Reiche, mit dem es doch immer mehr oder weniger in Füllung stand, die Adria freizuhalten. Am Isonzostrande hielt ein wahrhaftes, beherztes Volk die Grenzwehr. — Wir Deutsche begrüßen des Werkes nicht nur, weil es in der Form, sondern auch im Inhalte unter deutscher Flagge segelt.

—ee—

Na slovenski prevedeno:

»Gorica 13. oktobra. (Glavno zborovanje deželnega učiteljskega društva dne 11. v hotelu »Post«.)

Do 120 členov je prihitelo od vseh delov dežele... Bila je to sijajna skupščina, ki je zborovala tu pod nemško zastavo. Predsednik, učitelj Peerz, je otvoril zborovanje.

Gorica. Izborna knjižica (Kratek načrt zgodovine poknežene grofije Goriške in Gradišanske Albina drž. barona pl. Teuffenbacha. Innsbruck, založništvo Wagnerjeve, vseučilišne knjigotržnice).... one dežele (Grofija Goriško-Gradišanska), ki je bila poklepana, da kakor najsprednejša straža proti deželni požrešni republiki Beneški, nemški državi, s katero je bila vendar v vodni dotiki več ali manje, zagotovi Adrij. Na bregovih Soče stoji na straži zares srčno ljudstvo. Mi Nemci pozdravljamo to knjižico ne le zato, ker je po obliki nemška, ampak, ker tudi po svoji vsebini jadra pod nemško zastavo.

—ee—

Tako, sedaj so čuli rodoljubi kaj piše gospod Peerz v nemško-radikalna prusaška glasila! Prosim jih, naj sodijo! Gospodu Peerzu ne zamerimo; on ve, kaj dela! Čudimo pa se njega slovenskim prijateljem v Gorici in v Ljubljani, ki tako lahkim sreem jadrjo z gosp. Peerzom unter deutscher Flagge, um dem deutschen Reiche die Adria freizuhalten. Pika.

Volitve v zavarovalnico za slučaj nezgod. Vse stranke imajo sedaj vse roke polne posla z državnoborskim volitvami. Ta prevažen čin zahteva vso pozornost in vse delo. Veliko neprimliko pomenja torej, da so nam ravno v tej dobi prišle še dopolnilne volitve v rečeno zavarovalnico. Ali mi moramo ugrizniti tudi v to kislno jabolko, moramo vzeti še to breme na svoja pleča. S tem zavodom je spojenih tolikih koristi naših delavskih slojev, da niti važnost državnoborskih volitev ne bi opravičila nikakor, ako ne bi posvetili svoje pozornosti volitvam v to zbornico ter storili vse možno, da si pridobimo pristojne nam upliv na nje upravi. Nepristojnosti v zavarovalnici je bilo zabeleženih že toliko in se je toliko govorilo in razpravljalo o njih ter dokazovalo škodo, ki nastaja zavarovancem naše narodnosti vsled dejstva, da imajo vso upravo v rokah ljudje, ki niso dobrohotni našim ljudem — toliko se je že govorilo o tem, da mora biti znano vsakomur in ne treba vnovič naštevati tu.

Le dejstvo moramo konstatirati vnovič in zopet in zopet, da v delokrog te zavarovalnice spadajo vse Primorje, Kranjsko

in Dalmacija torej ozemlja, ki so v svoji skupnosti obljubena po ogromni večini s slovanskim prebivalstvom. To je torej zopet jedna tistih anomalij, da je uprava tega zavoda izključno v rokah naših nasprotnikov in da v zavodu, v katerega se steka toliko našega denarja, nimamo mi nobene besede, da si bi morali imeti večino na njega upravi. Ali priznati moramo, da smo na tem tudi sami krivi, ker v minulih časih nismo znali vršiti svoje dolžnosti. Ne vprašujmo, kdo je kriv na tem, ampak glejmoraje vsi, da polagoma popravimo, kar je zamujenega. Obračamo se torej do rodoljubov, naj v državnoborski volilni vihi nikar ne pozabijo dopolnilnih volitev v rečeno zavarovalnico, ki se bodo vršile dne 18. decembra v 1., 2. in 6. kategorijo. Zlasti obračamo svoje oko v središče naše, v belo Ljubljano in pričakujemo od tam krepke inicijative. Mi pa obljubljam, da bomo po svoji moči pomagali na delu, kakor se nadejamo, da tudi rodoljubi po Dalmaciji to pot ne zamude svoje dolžnosti. Na delo torej, prosimo, za korist našega delavstva, ki je zlasti v naših krajih prevažen naroden činitelj!

Za danes pridodajemo le še, da obsegajo:

1. kategorija: železnice, prevozna podjetja in skladišča blaga ter stroje za odpravljanje blata (hagerji);

2. kategorija: rudarske industrije, fužine, izdelovalnice kovin, stroje, aparate itd.;

6. kategorija: tovarne papirja in kož, izdelovalnice lesu, kmetijske in gozdne industrije, mline.

Glasovnice so dobila dotična podjetja po pošti. Liste so razložene v zavarovalniških lokalih, via del Mercato vecchio št. 3, od 9. ure predpoludne in od 4. do 7. ure popoldne ob delavnikih in od 9. do 2. ure popoldne ob praznikih in nedeljah. Reklamacije je uložiti do dne 3. decembra. Na glasovnicah, določenih za zavarovance, mora gospodar potrditi se svojim podpisom, da so bili na volitev zastopnika delavcev pozvani vsi, ki imajo pravico glasu in ki so pri njem na delu, ter mora zapisati ime kandidata, ki je dobil večino glasov. Glasovnice gospodarjev morajo imeti njih podpis. Tako prirejene glasovnice je poslati volilni komisiji. Glasovnice, ki bi došle po 4. uri popoldne na dan volitve, se ne bodo upoštevale.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 22. novembra 1900.

Volilno gibanje. Istra. O včerajšnjih ugodnih volitvah v Gologorici in Novakih smo že sporočili sinoči. V prvem kraju smo bili gotovi, v drugem pa so se naši nekoliko bali, zato smo tem večim zadoščenjem zabeležili lepi uspeh. Včeraj je volilo nekoliko kurij, ki so bile Italijanom že v naprej zagotovljene. Danes volijo na večih krajih. Čitatelje opozarjamo vnovič, naj se ne dajo preveč begati po poročilih v laških listih. Položaj je res velerešen, ali vse vendar ni tako kakor n. pr. »Piccolo« pravi. Včeraj je n. pr. trdil ta list, da so njim vse tri sekcije na Oprtaljščini zagotovljene; danes pa so bili v našem uredništvu ljudje iz onih krajev in so se smejali na ves glas, ko smo jih vprašali, kaj da je na tem bahanju »Piccolo« vem?! Še misliti da ni na to, da bi Italijani zmagali v vseh treh sekcijah.

Razburjenje v Dalmaciji mora biti veliko, nenavadno, kakor moremo soditi po poročilu — sicer zaplenjenem na večih mestih — o seji mestnega zastopa v Splitu dne 20. t. m. To je bil neprestan vihar proti dunajskemu zistemu. Zlasti govor prislednika Borčiča je bil uničujoča kritika postopanja vlade in birokracije. V ustavnih državah — tako je rekel — bi morala odločati dva činitelja: krona in parlament in še le v drugi vrsti vlada kakor izvrševalna oblast. Povsodi je tako, samo v Avstriji ne; tu imamo še četrtega činitelja — birokracijo, ki hoče biti vse, ki pa je brez duše in srea, za vse, kar ni nemško. Tudi poraz v železniškem vprašanju je posledica tajnega delovanja birokracije. Ministri ne izpolnjujejo svojih besed, niso gospodarji svoje lastne besede. Govornik je omenjal tudi kratke francozke uprave in je ob tej priliki bilo čuti vsklikov: Živela Francozka! Vladni komisar je protestiral, Borčič pa je odgovoril, da on navaja le zgodovinska dejstva. In je nadaljeval: »Od početka Avstrije v Dalmaciji do Taurisove vlade se ni storilo ničesar za nas; a kar se je storilo v teh 20 letih, so le mrvice, dočim vprašujem: kje so škode, ki jih je pretrpela

Dalmacija vsled nespametne carinske in trgovinske politike avstrijskih vlad osobito o dogovorih z Italijo, kateri so na milost in nemilost izročeni vsi naši viri dohodkov: brodarstvo, ribarstvo, vinogradarstvo in ostalo?« (Svet. Bartulica: To nam je zahvala za Vis!)

Mej vsem govorom Borčičevim so poslušaleci viharno pritrdjevali. Vsprejetih je bilo več ostrih resolucij.

Svetovalce Dešković je utemeljeval resolucijo:

»Občinski svet Splita izraza vročo željo, da se vsi poslanci Dalmacije, ki bodo skoro izvoljeni v državni zbor na Dunaju, postavijo na odločno stališče proti vsaki avstrijski vladi, dokler ne bo sezidana proga Bugojno-Split. Občinski svet daje obč. upraviteljsvu nalog, da to resolucijo priobči vsem dalmatinskim občinam s pozivom, naj se slično izjavijo.« — Utemeljuje to resolucijo — ki je bila seveda tudi vsprejeta — je rekel govornik mej drugim, »da je železniško vprašanje zbudilo veliko zanimanje po vsem svetu ali tudi veliki apetit Madjarov. Ta narod nima nič skupnega z nijednim narodom v Evropi, ampak jedino s Turki, s katerimi je v sorodu«. Govornik je najostreje pobijal vse madjarske aspiracije do Dalmacije in je opozarjal Madjare, naj ne pozabijo Vilagoša. (Vladni komisar je protestiral.)

Morda bo dobro tako, da pride nekoliko življenja v žile dalmatinskih poslancev. Isti utegnejo potem dobro uplivati tudi na naše, da se bodo malce bolj zavedali, da tudi naš narod trpi vsled — vladnega zistema!

Dopolnilne občinske volitve v Pragi. Predvčerajšnjem so se vršile še zadnje letošnje, to je ožje volitve med onimi kandidati, ki o prvi volitvi niso dobili potrebne večine. Praški občinski zastop šteje 90 členov. Po ravnokar dovršenih volitvah je isti sestavljen tako-le: 45 členov pripada staročeški stranki, 22 mladočeški skupini dra. Friča, 21 mladočeški skupini bivšega župana dra. Podlipnega in dva radikalni stranki.

Na predsedništvu višega deželnega sodišča v Pragi se je že izvršila že pričakovana sprememba. Dosedanji predsednik Fran Jansa je vpokojen in na njegovo mesto je imenovan predsednik deželnega sodišča v Brnu, pl. Wessely. Vladni in njim na strani nekateri nemški listi se trudijo, da bi dokazali, da tej spremembi ni pripisovati nikakega političnega pomena. Prikazati bi jo hoteli le kakor zgolj osebno in povsem naravno spremembo, ker je dosedanji predsednik Jansa že v visoki starosti in potreben miru. Istemu namenu, metanju peska v oči, ima očevidno služiti posebno povdarjanje v »Neue Freie Presse«, da se novi predsednik ni še nikdar iztecal politično ter da je v Brnu užival splošno spoštovanje. »Politik« pravi, da vsi ti poskusi za olepšavanje najbolje kažejo, da se na vodilnih mestih zavedajo utisa, ki ga je napravila ta odredba v vsej nezavisni češki javnosti. Nadalje meni rečeni list, da to nikakor ni posamičen slučaj, marveč imamo tu zistem, ki gre za tem, da se češki element odrine z vseh viših mest na Češkem in Moravskem in da bi se po ovinkih kolikor le možno razširilo obsežje veljavnosti nemškega jezika. To da je popolna zmaga nemške obstrukcije in slučaj Jansa je le jedna karta v tej nevarni igri.

Kruger v Evropi. Predsednik južnoafriške republike, kateri se obupno bori proti roparskemu atentatu na nje neodvisnost, je predvčerajšnjem v Marzelju na Francoskem stopil na evropska tla. Da je storil to baš na Francoskem, bi kazalo, da je francozsko javno menenje na njega pravični strani. To je dokazal tudi vsprejem, ki sta mu ga priredila oba odbora: marzeljski in pariški. Vsprejeli so ga z največimi častmi in ob neopisnem navdušenju nešteti množice. V luki marzeljski je vrvelo kakor vrv le ob nenavadnih dogodkih. Ko je Kruger stopil na kopno, se je množicam čitalo na obrazu srčno gibanje in potem pa so mu tisoči in ljudij vsklikali v pozdrav in tisoč in tisoč rok je mahalo z robei in klobuki. Krugerja samega je pretresla ta impozantna manifestacija sočutja z njega nesrečno domovino. Na pozdrav predsednika francozkega odbora za neodvisnost Burov je odgovoril Kruger:

»Zahvaljujem pred vsem odboru za neodvisnost Burov; zahvaljujem to množico, ki me je vprejela kakor vojaka slobode. Ali moja najvišja dolžnost je, da zahvalim fran-

cozko vlado na dokazih simpatije za naš narod. Globoko sem ganjen na prirejenih mi ovacijah, ovacijah, o katerih sem uverjen, da me bodo spremljale po vsem potu preko Francozke. Srečen sem, da sem položil nogo na to deželo. Kako tolažbo občutim, ko stopam po tej zemlji, ki je posvečena slobodi! Ovacije prirejene meni, smatram dokazom o simpatijah, ki jih goji narod francozki za narod Burov. Odkar se je lord Roberts lotil, da si prisvoji naši republiko, sem vedno zahteval razsodišče. Menim, da bi bila Anglija, ako bi bila bolj obveščena o naših stvareh, brez drugega pritrdila razsodišču, vztrajno zahtevanemu od mene. Vojna, ki se vodi, je vojna barbarov. Zažigajo tiste naše hiše, katere smo sezidali z muko, izganjajo se žene, katerih moške se bore na bojnem polju za slobodo svoje domovine. Ali naj se zgodi, kar hoče, mi se ne udamo nikakor. Mi smo pripravljeni nadaljevati borbo do skrajnega. Mi zaupamo v pravičnost Onega, ki je nad nami, v pravičnost večnega Boga, ki ima usodo narodov v svojih rokah. Ako južnoafriški republiki zgubiti svojo neodvisnost, zgine žnjima tudi ves narod burski do zadnjega otroka«.

Ta govor je napravil neopisno globok utis na vse. In zopet so se ponavljale najpresrečnejše ovacije. Istotako so na vsem potu do hotela pozdravljali starčka Krugerja z impozantnimi ovacijami, ki so se ponavljale, dokler ni Kruger stopil na balkon ter se zahvalil. Dalje poročajo iz Marzelje sledeči prigodek: Na balkonu nekega hotela v rue de la Canebier je stalo več Angležev, ki se niso odkrili, ko se je peljal mimo predsednik Kruger. Množica je vpila: »Klobuk doli! Klobuk doli!« Angleži pa so ostali pokriti na balkona ter metali sous-kose na cesto. Ljudstvo je začelo sikati in žvižgati, dokler se Angleži niso umaknili z balkona.

Kruger je vsprejel tudi razne odlične osebe, ali v razgovorih žnjimi se je izogibal vsakemu pojasnilu o namenih njegovega potovanja v Evropo. Sicer pa si lahko mislimo, da je prišel, da reši, ako se še kaj rešiti da.

Tržaške vesti.

Mestni svet tržaški. Sinoči je bila XXII. javna seja mestnega sveta tržaškega. Vlado je zastopal namestniški svetnik Viljem pl. Jettmar. Navzočih je bilo 33 mestnih svetovalecev; predsedoval je župan dr. pl. Sándrinelli.

Prečitali in odobrili so zapisnik zadnje seje. Municipalna delegacija je sporočila, da se je gradnja bolnišnice za umobolne ustavila, ker zgradijo morda že dotično zemljišče železnice Gorica-Trst. Društvu »Previdenza« so dovolili prispevka 1000 kron za posredovalnico za službe. Šolski odsek je določil, na prošnjo društva prijateljev otrok, 10.000 K za šolske kuhinje. Svet. Dollenz je posegal v debato v tem predmetu ter toplo priporočal, da bo tudi okoličanski učenci deležni dobrot takih kuhinj. Predlog šolskega odseka je bil sprejet soglasno, ob enem pa tudi dodatni predlog dr. Spadonija, ki nalaga šolskemu odseku, da prouči vprašanje, ali bi ne bilo umestno, da s pribodnjim letom občina prevzame šolske kuhinje v lastno režijo. Potem so dovolili več dodatnih kreditov in rešili 2 stavbinska predloga. Ob 8. uri in pol so zaključili javno sejo.

V tajni seji, ki je sledila potem, so imenovali Karola Pagninija zidarskim asistentom na mestnem stavbinskem uradu in Henrika Ferrarija protektorjem v mestni bolnišnici.

Redno zasedanje vseh treh pridobarskih deželnih komisij za mesto Trst z okolico, Goriško-Gradišansko ter Istro se je zaključilo 20. t. m. Pod predsedstvom dvornega svetnika in finančnega ravnatelja Otona viteza pl. Zimmermanna, oziroma finančnega svetnika Jarija Sablicha, se je v številnih sejah razpravljalo o 575 prizivih proti odmeri pridobarine za 1900/1901.

O prizivih davčnih zavezancev in davčne družbe I. razreda se je razpravljalo v skupni seji vseh treh komisij. Ob tej priliki je dvorni svetnik posebno naglašal znamenito zmanjšanje pridobarske glavne svote za 1900.; s tem, kakor tudi vsled znižanj, dovoljenih od pridobarske kontingentne komisije na Dunaju je pa provzročeno tudi zmanjšanje kontingentov posamičnih razredov.

V isti skupni seji se je izvršila tudi domaestna volitev za enega ude kontingentne komisije in njega namestnika, izločena po srečkanju, ter sta se znova izvolila Jakob pl. Eisner, oziroma Jurj Bombig.

Konja sta se splašila. Sinoči ob 6. uri in pol sta se splašila konja, vprežena v tovorni voz pred nekim skladiščem ter sta dirjala po poštni ulici čez »rudeči most« na Korzo. Da se jima ni vrgel nasproti pogumni kočijaž Ivan Telosi ter ju ustavil pred trgovino Weiss, bi se bila lahko zgodila huda nesreča, kajti na Korzu je bilo tisti čas mnogo ljudi.

O pretepu v gostilni je bil sinoči 35-letni dlnar Andrej Gerdol iz Rocola št. 349 nevarno ranjen, da so ga morali po prvi pomoči na rešilni postaji spraviti v tuk. bolnišnico.

Nesreča ali samomor? S parnika »Memphis«, ukreanega ob pomolu pri Sv. Soboti, je sinoči ob 8. uri in pol zvečer skočil ali padel v morje 30-letni Hijeronim Sastanovič. Neki finančni nadzornik, ki je bil v bližini, je posredoval, da so nesrečnega potegnili na kopno; a bilo je že prepozno. Zdravnik, ki so ga poklicali, je mogel konstatirati le še, da je nastopila smrt. Mrtveca so pravili v mrtvašnico pri sv. Justu.

Zemlja se je udrla vsled obilega deževja ter poškodovala neko novo zgradbo na Acquedottu. Škoda je neznatna.

V bolnišnico so sprejeli včeraj neko žensko iz ulice Pozzachera št. 4, ki je že delj časa kazala znake, po katerih je bilo sklepati, da je umobolna. Zadnji teden ni hotela več jesti. O prevozu v bolnišnico je pela.

Dražbe premičnin. V soboto, dne 24. novembra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin:

Vrdela 747 in 614, hišna oprava; ulica Beccherie 4, tehtnica; ulica Scuola Israelitiche 1, hišna oprava; ulica Conti 10, pisarniško orodje in sveče; ulica Melino piccolo 9, bicikl; na trgu S. Caterina 2, oprema v zalogi, vage, prešičevina in jestvine; ulica Farneto 36, hišna oprava; na trgu della Valle 2, glasovir; ulica Rossetti 638, les; ulica del Sapone 1, hišna oprava.

Umrljivost v Trstu. Od 11. nov. do vstevši 17. nov. je umrlo 30 moških in 27 žensk, skupaj 57 oseb, proti 74 v isti dobi lanskega leta, in sicer 8 starih do 1 leta, 4 do 5 let, 2 do 20 let, 9 do 30 let, 3 do 40 let, 12 do 60 let, 18 do 80 let in 1 nad 80 let. Povprečna umrljivost tega tedna znaša 17,5 od tisoč. Smrt je povzročila sušica v 9, bolezn v sopilih v 4, enteritis v 1, legar v 0 slučajih, škrlatica v 0, krup v 0 in hripavica v 0 slučaju.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 12,3, ob 2. uri popoldne 17,5 C° — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 7610 Danes plima ob 8,54 predp. in ob 10,43 — pop.; oseka ob 8,54 predpoludne in ob 3,15 popoldne.

»Tržaški Sokol« naznanja, da se bodo odsluhob telovadne vaje za gojence začele vsrile vsako sredo in soboto od 5—6. ure popoldne, namestu od 3—4. Na zdar!

Dramatična predstava pri »ogrskem kralju«. Na sincenji predstavi, prirejeni po »Tržaškem Sokolu«, je nastopila umetniška dvojica gospod in gospa Gavrilović, ki sta se res pokazala umetnika toli v šaljivih kolikor v resnih ulogah. Krasno je izvršil g. Gavrilović umor v gozdu iz »Graničarjev«, videlo se je, da čuti, kar predstavlja. Povsem naravno, karakteristično je pogodil krčmarja Grgo. Njegova gospa je provzročila v »Miš« in »Mili glumici« mnogo smeha. Škoda, da je bila udeležba prepričala; nadejamo se pa, da v soboto poseti naša umetnika mnogoštevilne občinstvo, tembolj, ker bo pevalo tudi »Slovansko pevsko društvo«. Predstava bo v telovadnici »Tržaškega Sokola«. Začetek ob 8. uri zvečer.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Ubogi narodni značaj**, ubogi napredek in ubogi liberalizem! »Piccolo« (kakor sploh vse italijansko časopisje) je silno korajžen in piše na način, kakor da bi bilo že povsem gotovo, da bodo oni imeli najmanjše štiri zastopnike v prihodnjem osmo- ali morda dvodnevem državnem zboru in da istrske Slovane kar pohrustajo v salati. Kdo ve, da ni nazadnje vsa ta korajža le umetna? Mogoče, da naši ljubi sodeželani kriče le, da si preganjajo strah?!

Te dni je poročal »Piccolo«, da so bili v sodnem okraju bujskem izvoljeni sami Italijani, in sicer 36 volilnih mož za IV. in 26 volilnih mož za V. volilno skupino. Temu poročilu dostavlja »Piccolo« zmagonosno, da

je to nov dokaz o narodnem značaju onega okraja in ob enem dokaz, da se prebivalstvo onega kraja priznava k svobodomiselnim in naprednim idejam....

Ubogi narodni značaj! Uboge napredne in svobodomiselnne ideje! Kje je oni narodni značaj, kakoršnega hoče naivzati »Piccolo« okraju bujskemu. O da! Na papirju je okraj bujski res po večini italijanski. Ali le na papirju! Papir pa je nedolžen! Pri zadnjem ljudskem štetju so našli med 18500 prebivalci 501 Slovencev, 44 Hrvatov in 15 Nemcev. Vsi drugi Italijani! Seveda Italijani na — papirju! V resnici bi utegnili našeti v tem vsem bujskem okraju največ do 3000 Italijanov! Vsi drugi so Slovenci ali Hrvati! Seveda Hrvati in Slovenci, kakoršni se ne zavedajo narodnosti svoje! V vaseh Krašica, Merišče, Kostanje, Kuberton, Završje upisali so vse mej Italijane, dasi bi v onih vaseh zastoj iskal Italijanov z lučjo v roki in ob najlepši opoldanski svetlobi, ali kakor navadno pravimo, z Dijogenovo svetilko. Tako se je godilo tudi drugje. Italijani pa imajo zdaj še držno čelo, da govore o čisto narodnem značaju sodnega okraja bujskega. Ubogi siromaki s čisto narodnim značajem! In dalje: napredne in svobodomiselnne ideje? Ti ljubi Bog! Kako more govoriti o naprednih idejah stranka, katera opira vso svojo moč le na to, da tišči ljudstvo notri v srednjeveški nevednosti, stranka, ki opira svojo moč le na nevednost ljudstva, govoreča temu ljudstvu, naj se drži »po starem«.

In dalje: svobodomiselnne ideje? Uboge svobodomiselnne ideje! Stranka, katera dan na dan gaji najprimitivnejša načela svobode, stranka, ki ima nasilno geslo »osar tutto«, stranka, ki pravi »o comprarlo o mazzarlo«, stranka, ki izdaja parolo, da mora zmagati s svojim kandidatom, ali živim ali mrtvim, taka stranka — pa govori o svobodomiselnosti?!

Trebalo bi samo v vsako italijansko gnezdo, katera imenuje »Italijani mesta«, trebalo bi samo v vsako tako mestce po jednega našega odvetnika in Italijani bi lahko takoj zapeli na grobu svojega italijanstva miserere za — večno.

× **Občinke volitve v Kastvu.** Včeraj so bile dovršene volitve za III. razred. Vsega skupaj je glasovalo 623 volilcev — vsi za pošteno domačo stranko. Niti jednega nasprotnega glasu ni bilo! Slava zavednim volilem! Slava Kastvu, tej diki, tej prednjačici hrvatskih občin v Istri!

× **Novi — mostovi!** V Koštaboni na Pomjansčini bodo delali tri nove mostove — tako jim je vsaj obljubilo še o zadnjih volitvah!

Za te mostove ni napravljen še niti načrt, a — obljubljeni pa so in to je že nekaj! Ako volite z nami, vam napravimo tri mostove! Tako se je obljubilo v Pomjanu; mostov pa le ni in jih tudi — ne bo!

Bodite vendar pametni in pokažite, da se ne daste več varati, drugače se vam bo smejal tudi Bartolič! Radovedni smo, kaj je Bartolič minolo nedeljo obljubil onim, ki so bili zbrani pri njem, da slišijo njegovo besedo pred volitvami? Sploh pa je Bartolič že skoraj odigral svojo ulogo, kar sprevidel je tudi njega nekdanji somišljeniki!

Pomjancem ni treba še le pripovedovati, kaj jim je laška gospoda storila »dobrega«, zato upamo, da pokažejo, da niso in nočejo biti več osli, kakor jih je imenoval gospod Gambini!!

× **Živela Nova vas!** V Novi vasi na Piransčini ni dobiti oslov, ki bi se prodajali! Najrevnejši kmet se ne proda niti za 5000 kron! Tako se nam je zagotovilo, ko smo bili mej njimi.

Živeli Nonovaščani! Bog vam pošlji svoj blagoslov!

× **Biki na delu!** Kakor nekdanj pri nas, tako delajo sedaj na Pomjansčini — biki za lahonsko stranko!

Bartolič, župan v Pomjanu, ima na razpolago enega bika. To žival bi radi imeli razni Pomjanski posestniki, ali vdobi jo le oni, ki se zaveže, da bo delal za lahonsko stranko! Bartolič je sedaj res — vsaj na videz — nevtralen in bi moral tudi biti tak, ako si hoče obdržati svoj stolec, ali mi že slutimo, da se ta mož hoče sam uničiti! Za sedaj hočemo pokažati, da vidimo, kaj nam prinese Bartolič — bik!

× **Lepo gospodarstvo!** V Pomjanu so dobili nove zvonove. Stare je cerkvena oblast hotela prodati po 120 gld. kvintal. Bartolič in njega konšiljeri so pa protestirali, češ: zvonovi so — stari in novi občinski

last. Stvar je prešla več instanc, ter je bilo končno določeno, naj si občina vzame stare zvonove, a novi ostanajo cerkvena last. Stare zvonove plačuje tovarna sedaj po 90 gold. kvintal, dočim bi bili dobili, ako bi jih precej prodali, kakor gori rečeno: po 120 gld. kvintal! Prigospodarjenih je torej (občini na škodo!) nad 100 goldinarjev. Tako treba pomagati ljudstvu!

× **Tako plačuje Bartolič!** Najvrlejši agitator Bartoličev je bil, kakor znano vsem, neki B. On je bil duša vsej agitacijski organizaciji. On je letal noč in dan, iz vasi v vas, od hiše do hiše in je tudi edini, ki je spravil Bartoliča na županski stol. Za plačilo so obljubili možu, da vdobi tajnikovo mesto v Pomjanu! Ko je pa Bartolič dosegel toli zaželjeno mesto, je — zapodil najzvestjšega agitatorja, kakor — nepotrebno stvar!! Tako plačuje Bartolič!

× **Čujte še enkrat!** Pred časom nam je poslal iz Pomjana neki bivši prodane notico, ki je vredna, da jo objavimo še enkrat. Dr. Gambini je rekel posestniku Veškovo (naš zaupnik ima več pri): Vi ostanite, kar ste bili, to je Slovenci, kakor ostanem jaz Italijan. Midva znava oba, za kaj delava, zato ne besede več na to stran. **Osele pa, ki se prodajajo, kupi oni od naju dveh, ki prej pride!!!** Istrani! Potrebujete kakega komentarja??!

Vesti iz Kranjske.

* **Potrjen deželni zakon.** Zakonski načrt, ki ga je sklenil deželni zbor kranjski gledč uredbe zdravstvene službe na Kranjskem, izvzemši Ljubljano, je cesar potrdil.

* **Stoletnica Prešernovega rojstva v Ljubljani.** Ljubljanska dnevnikar priobčujeta natančen program Prešernovega slavlja, iz katerega posnemamo, da bo 1. decembra zvečer obhod narodnih društev po mestu ter potem komers v sokolski dvorani »Narodnega doma«. Dne 2. decembra dopoldne bo v veliki dvorani »Narod. doma« slavnostno zborovanje. Slavnostni govor je prevzel predsednik »Slov. Matice«, gosp. profesor Fran Levec. Na to zapoje vsa društva pod skupnim vodstvom skladbo iz Prešernovih poezij. Istega dne popoldne ob 3. uri in zvečer ob 1/8. bosta slavnostni predstavi v gledališču s prologom in živimi slikami, izmed katerih je posebno omenjati apoteozo Prešerna. Gledališče bo obkral slavnostno razsvetljeno.

Štajerske vesti.

— »Štajere«, vulgo »giftna krotka« je priromal tudi že na Koroško. Sprejel ga je v svojo zaščito sam gosp. dr. Höfferer, predsednik pliberške podružnice — »Südmarke«! Ali ni to značilno, da ima ta slovenski list svoje tople somišljenike ravno v najhujših sovražnikih Slovencev! Tu pač velja pregovor: Povej mi, s kom hodiš, pa ti povem, kdo si!... Sicer pa »Štajere« z vsemi svojimi mogočnimi zaščitniki na Koroškem ne opravi ničesar ter ga čaka ista neodoljiva osoda njegovega predhodnika, žalostno preminolega »Kmetkega Lista«.

— **Ugoden izid pravde proti domobranskemu ministerstvu** je dosegel celjski odvetnik dr. Ivan Dečko v pokojninski stvari umirovljenega orožniškega vodje Martina Ploja na Bregu pri Celju. Isti je mnogo let služil kakor orožnik ter bil mnogokrat pohvaljen za izredno spretno službovanje. V svoji težki službi pa je mož dobil v noge tako hud protin, da je moral iti v pokoj. Bolezen se ga je polastila sosebno ob veliki povodnji v Bosni, ko je moral skozi tri tedne neprenehoma gaziti vodo. Domobransko ministerstvo mu je priznalo pokojnino le za 18 let, 3 mesece in 5 dni ter mu vkljub opetovanim prošnjam ni hotelo k službenim letom pristeti še 10 let, ker si je v službi zdravje pokvaril. Potem pa se je Martin Ploj obrnil do odvetnika dra. Iv. Dečko-ta v Celju, ki je zanj napravil tožbo zoper domobransko ministerstvo na državno sodišče. To je tožbi ugodilo in je obsodilo ministerstvo po tožnem zahtevku, da mora namreč Martinu Ploju za čas od 1. januarja 1891 do sedaj doplačati na leto po 325 kron; dalje mora istemu plačevati pokojnine mesto 245 gld. 75 novč. znanprej 812 kron 50 stotink na leto.

Razne vesti.

Komponist Artur Sullivan umrl. Včeraj je umrl v Londonu sir Artur Sullivan, znani komponist priljubljenih operet n. pr. Mikado. Isti se je rodil leta 1842. v Londonu. Na konservatoriju je bil v Lipsiji. Njegovo glavno delo je oratorij zlata legenda (The light of the world). Za opereto »Mikado« ga je angleška kraljica povzdignila v viteški stan.

Brzjavna poročila.

Krüger na Francozskem. MARZELJ 23. (K. B.) Včeraj se je vršil v čast Krügerju banket, katerega pa se Krüger zaradi utrujenosti ni udeležil. Danes odpotuje v Pariz.

Iz francoskega parlamenta. PARIZ 22. (K. B.) V seji komore danes predpoludne so dovršili proračun ministerstva za vnanje stvari; prej so odklonili z 299 glasovi proti 193 amandement Sembator, da je odpraviti poslanstvo pri Vatikanu.

Vojna v južni Afriki. BLOEMFONTEIN 22. (K. B.) Reuter javlja: Buri so dne 18. t. m. doživeli pri Baberspanu hud poraz; poveljnik Brand je bil ranjen.

Ustaja na Kitajskem. LONDON 22. (K. B.) Reuter javlja predvčeraj iz Tientsina: V stvari železnice se ni nič spremenilo. Nemei pomagajo čuvati železnico. Majhen angleški oddelek čuva Tungšan.

PETROGRAD 22. (K. B.) »Russkij Invalid« javlja iz Port Arthura, da so se oddelki 3., 4. in 5. brigade strelcev že začeli vračati iz skrajnega vzhoda v svoja navadna prebivališča v Evropi.

LONDON 22. (K. B.) »Standard« javlja včeraj iz New-Yorka: Poslanik Conger je dobil ukaz, da se upre predlogu, ki zahteva revizijo vseh trgovinskih pogodb, sklenjenih s Kitajcem. Združene države so menjenja, da je sedanja doba slabo izbrana v ta namen.

(Dalje na četrti strani.)

Prva slov. zaloga pohištva

iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a

se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, kresalnih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franco vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunalo.

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)

priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke

Postne naročbe se izvrše v tistem dnevu.

Odpošiljatev je poštne prost.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno

ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič

čevlj. mojster

Velika zaloga

solidnega pohištva in tapecarij

od

Viljela Dalla Torre v Trstu

Trg San Giovanni št. 5. (hiša Diana).

Absolutno konkurenčne cene.

Moje pohištvo donese sredo.

Dunajska filjalka
Hranilne vloge na knjižice s 4%.
Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akcijah 20.000.000 K.
Reservni zaklad nad 7.000.000 K.
Centrala v Pragi.
Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

PARIZ 22. (K. B.) »Agence Havas« dementira poročilo nekih listov, da bi bila v neki bitki na Kitajskem decimirana neka stotnica francoskih mornariških pešcev. Admiral Potiers brzojavlja, da je baš razpostavil ladje svoje eskadre v stopinjah od Čifua do meje Tonkinške, v svrhu, da nadzoruje obal ter čuva francoske podanike.

DUNAJ 22. (K. B.) Glasom brzojavne vesti poveljstva c. kr. eskadre za vzhodno Azijo, so dne 21. t. m. ces. ladje »Cesarica in kraljica Marija Terezija«. »Aspern« in »Zenta« odplule v Kobe, »Cesarica Elizabet« v Šan-hai-kuan a tenderji v Vaj-hej-vaj, kjer ostanejo čez zimo. Kadet Flanagan je dobil ukaz, da se poda v Tientsin. Etapno poveljstvo v Tongkui so razpustili. Dva moža, ki sta bila o napadu na trdnjave v Pej-tangu ranjena, in nekega bolnika so z bolniško ladjo »Meine« poslali domov. Šef štaba je ozdravel ter se podal na ladjo.

LONDON 23. (K. B.) »Morning Post« javlja iz Pekinga z dne 21. t. m.: Praviijo, da so nemške čete trčile na kitajske ter da so bili Nemci odbiti. Podrobnosti niso znane.

NEW-YORK 22. (K. B.) »Evening Post« javlja iz Washingtona, da misli vlada Zjedinenih držav, da so pogajanja v Pekingu stopila v kritičen štadij.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 22. Pšenica za oktober K. — do — Pšenica za april 1901 K. 7.56 do 7.57 K. Rž za oktober K. 7.73 do 7.74 Rž za april K. 7.23 do 7.25 Oves za oktober K. — do — Oves za april K. 5.58 do 5.60 Koruza za september — do — Koruza za oktober — do — Koruza za maj 1901 K. 5.03 do 5.04

Pšenica: ponudbe pospešene, povpraševanje slabo, mirno. Prodaja 21.000 m. st. nespremenjeno Vreme: lepo.

Hamburg 22. Trg za kavo. Santos good average za december 34.25, za mare 35.25 za maj 35.75 za september 36.50 Denar.

Havre 22. Santos good average za november po 50 kg. Fres. 41.75, za mare po 50 kg Fres. 42.—

Dunajska borza dne 22. novembra.

	danes	čeraj
Državni dolg v papirju	98.30	98.10
» » v srebru	97.75	97.75
Avstrijska renta v zlatu	115.30	115.40
» » kronah 4%	98.25	98.25
Kreditne akcije	657.—	658.50
London 10 Lsr.	240.65	240.65
20 mark	23.53	23.51
Napoleoni	19.19	19.19
100 italijanskih lir	90.70	90.65
Cikini	11.36	11.38

50 hl.

vipavskega vina iz Slapa I. vrste je po ceni na prodaj. Slovenski krčmarji in narodna društva so naprošeni da si ga omislijo. Naslov povč uprava »Edinosti«.

V najem

se oddati 2 meblirani sobi s popolno oskrbo (jedjo) v Via Forni 26. I.

Fran Wilhelmov
odvajajoči čaj
od
Frana Wilhelm
lekarnarja v Neunkirchen
(Spodnja Avstrija).
Se dobiva v vseh lekarnah v zavitku po 1 gld. av. velj.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 10 - GORICA - Vrtna ulica 10.

prilporeča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brisinskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Rinnione Adriatica di Sicurtà v Trstu

zavaruje

proti požarom, prevozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v vsih kombinacijah.

Glavnica in rezervi društva dne 31. decembra 1892.:

Glavnica društva	gld. 1.000.000—
Premijna rezerva zavarovanja na življenje	13.326.346-98
Premijna rezerva zavarovanja proti ognju	1.632.248-22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju	49.465-07
Rezerva na razpolaganje	500.000—
Rezerva zavarovanja proti premianju u kurzov, bilanca (A)	333.822-42
Rezerva zavarovanja proti premianju kurzov, bilanca (B)	243.331-83
Rezerva specijalnih dobičkov zavarovanja na življenje	500.000—
Občna rezerva dobičkov	1.187.164-85

Urad ravnateljstva:

Via Valdirivo št. 2, (v lastni hiši).

Pekarna

„Pri domači pekci z Grete“

se nabaja v

Trst. — ulici Riborgo št. 15 — Trst.

Priporoča svojim rojakom v mestu in posebno svojim starim odjemnikom trikrat na dan svež kruh in razno drugo fino pecivo.

Trst. — ulici Riborgo št. 15 — Trst.

Dr. Rosa Balsam Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo vzbuja slast in odvaža lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč. po pošti 20 nvč. več.

Svarilo! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položeno varstveno znamko.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogel Spornereje ulice.

Vsodanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Svojo zahvalo

izrekava prav toplo vsem nam naklonjenim poznanim in nepoznanim p. n. odjemalcem, zlasti pa velespoštovanemu ženstvu, katero s tako odločnostjo po vseh prodajalnicah naše testenine zahteva.

Z vsem spoštovanjem

Žnidarskič & Valenčič

II. Bistrice v oktobru 1900.

Zaloga pohištva in ogledal

RAFAELA ITALIA

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnice in peresnice, ogledal in železnih blagajn, po cenah, da se ni bati konkurence.

Važno za vsakega!

Razprodaja!

Po nečuvno nizki ceni se dobi za samo

2 gl. 95 nvč.

krasna garnitura obstoječa iz

14 krasnih dragocenih predmetov in sicer:

- 1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tudi posrebr.) z lepo razrezanim pokrovom, točno urejena s 3 letnim jamstvom in škatljico.
- 1 krasna goldin ali nikljasta okropna verižica s privesom. Pariški sistem.
- 1 goldin igla, za kravate z imitir. briljanti.
- 1 par gumbov za manšete, znamka »Garantie«.
- 1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovrtnike.
- 1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno puncir.
- 1 lepno prstan s krasnim kamenom.
- 1 žepno ogledalo v etvilju.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih predmetov z uro Anker-Remont vred pošilja le za **2 gl. 95 nvč.** s povzetejem ali po naprej poslanem denarju, trdika

BRÜDER HURVIZ

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo

Neodgovarjajoče sprejem v 8 dneh nazaj in povrnen denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika. Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih dragocenosti brezplačno in franko.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglašji za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Inženjer Živic se priporoča svojim rojakom želeč, da ne bi nosili dobičkov našim nasprotnikom, kateri nas hočejo uničiti.

Prosi torej obrniti se za nakup strojev in tehničnih predmetov do njegove, stare, poštene, slovenske trdike.

Schivitz & Compⁱ, Trst ulica Zonta št. 5., pri novem sv. Antonu.

Krojač.

Anton Jerič, krojač v ulici Torrente št. 34, I n., se priporoča slavnemu slovenskemu občinstvu, posebno pa častitljivi duhovščini.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8

Zaloga vsakovrstnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Krčme.

Potočnik Fran ima gostilno v ulici Ireneove št. 2., toči istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čes mrzle jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladčičarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 [Corso] filijalka ulica Riborgo 15. ima veliko pekarno in sladčičarno. Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krokandov, konfetov, raznovrstnih sladčič v kosih in v škatljicah, finih biškotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birme, krste in druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po pogodbi in naročilu franko na dom in trgovcem v razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladčičarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarn »Commercio« in »Tedesco« ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Trgovci.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro šte. 12. priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in zaloga zaznovrstnega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla »svoji k svojim.« Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12 (zadej c. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporoča svojo veliko prodajnico in izdelovalnico vsakovrstnega pohištva in popraviljenje istega po cenah ki zadovolje gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča Ivan Cink, ulica S. Daniele št. 2.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št. 1. priporoča slavnemu občinstvu svoje nepregorljive mrežice (retine) »Meteor« in vse druge priprave za plinovo luč »Auer.«

V Gorici.

Civilni in vojaški krojač.

C. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumljiv krojiti

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n. ima izborna zaloga vsakovrste blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po naj-novejši modi.

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbnikom ter slavnemu občinstvu.

„Ljubljanska kreditna banka“

v Ljubljani

Spitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut itd. po najkulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti

nizkim obrestim.
zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4 1/2% obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga.
Eskompt menljik najkulantneje.
Borzna naročila.